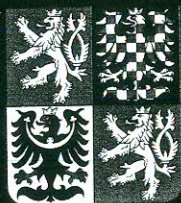

NEJVYŠŠÍ
SOUD
ČESKÉ
REPUBLIKY

XXVI

ročník
2001

Orac

SBÍRKA SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ A STANOVISEK

VÝBĚR Z ROZHODNUTÍ Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu

OBSAH:

Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 26256/95 ve věci Doustaly versus Francie	2
Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 33441/96 ve věci Richard versus Francie	12
Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 23413/94 ve věci L. C. B. versus Spojené království	26

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

23. dubna 1998

VĚC DOUSTALY

(Rozsudek ve věci Doustaly versus Francie)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a v souladu s příslušnými ustanoveními Jednacího řádu Soudu A jako Senát, který tvořili soudci R. Bernhardt, předseda, L. – E. Pettiti, A. Spielmann, N. Valticos, B. Repík, P. Jambrek, E. Levits, J. Casadevall, V. Butkevych a dále H. Petzold, tajemník Soudu, a P. J. Mahoney, zástupce tajemníka Soudu, po uzavřené poradě Senátu, která se konala ve dnech 31. ledna a 26. března 1998, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ byl postoupen Soudu Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 23. ledna 1997, během tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 § 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 26256/95) proti Francouzské republice předložené Komisi podle článku 25 francouzským občanem, panem Michele Doustalem, dne 29. prosince 1994.

Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 a o prohlášení, jímž Francie uznala obligatorní jurisdikci Soudu (článek 46). Předmětem stížnosti byla žádost o vydání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků odpovědného státu podle článku 6 § 1 Úmluvy.

2. K dotazu učiněnému podle ust. 33 § 3 (d) Jednacího řádu Soudu A stěžovatel prohlásil, že si přeje zúčastnit se řízení, a určil advokáta, který jej bude zastupovat (ustanovení 30).

3. Vytvořený Senát zahrnoval ex officio pana L. – E. Pettitiho, zvoleného soudce s francouzským občanstvím (článek 43 Úmluvy), a pana R. Ryssdala, předsedu Soudu (ustanovení 21 § 4 b/). Dne 21. února 1997 za přítomnosti tajemníka Soudu předseda vylosoval jména dalších sedmi členů, jimiž se stali: A. Spielmann, N. Valticos, B. Repík, P. Jambrek, E. Levits, J. Casadevall a V. Butkevych (článek 43 in fine Úmluvy a ustanovení 21 § 5 Jednacího řádu Soudu A). Následně pak pan Ryssdal, který se nemohl zúčastnit dalšího projednávání případu, byl ve funkci předsedy Senátu nahrazen panem Bernhardtem, místopředsedou Soudu.

4. Jako předseda Senátu (ustanovení 21 § 6 Jednacího řádu Soudu A) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem francouzské vlády (dále jen „Vláda“), s právním zástupcem stěžovatele a s delegátem Komise organizaci řízení (ustanovení 37 § 1 a 38). V souladu s následným usnesením obdržel tajemník Soudu vyjádření stěžovatele a Vlády ve dnech 12. a 17. září 1997. Delegát Komise své písemné vyjádření nepředložil.

5. Dne 4. července 1997 vyhotovila Komise na žádost tajemníka Soudu, jednajícího na základě instrukcí předsedy Soudu, několik listin.

6. V souladu s rozhodnutím předsedy Soudu se veřejné jednání uskutečnilo v Paláci lidských práv ve Strasbourgu 28. ledna 1998. Soud se předtím sešel na přípravném zasedání.

Před Soud předstoupili :

(a) za Vládu pan D. Douvneau, náměstek sekretáře pro zahraniční věci, Odbor pro právní záležitosti, Ministerstvo zahraničních věcí, zástupce;

(b) za Komisi pan J. – C. Soyer, delegát;

(c) za stěžovatele pan M. Puechavy, Pařížská advokátní komora, poradce.

Soud vyslechl přednesy pana Soyera, pana Puechavyho a pana Douvneaua.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

A. Geneze případu

7. Pan Michel Doustaly, který žije v Nîmes, byl původním povoláním architektem.

8. Dne 9. ledna 1984 s ním Městská rada v Nîmes uzavřela smlouvu o projektu a výstavbě střední všeobecně vzdělávací školy, jež měla být postavena v rámci státního školního systému. Během stavby obdržel pan Doustaly v souladu se smlouvou zálohu na dohodnutý honorář ve výši 1 336 643,53 francouzských franků (FRF).

9. Dopisem ze dne 12. dubna 1984 požádala městská rada stěžovatele, aby vypracoval další projekt a aby připravil plány pro výstavbu internátu, které nebyly zahrnuty v původní výzvě k účasti na soutěži.

10. Když byla práce ukončena, rozhodla se městská rada snížit dohodnutý honorář o polovinu, což mimo jiné odůvodnila tím, že stěžovatel porušil své smluvní závazky. Rada mu rovněž odmítla vyplatit honorář za vypracování plánů pro výstavbu internátu a po přihlédnutí k oficiální klasifikaci a ke složitosti práce, jež byla skutečně vykonána, jej vyzvala, aby jí vrátil částku 494 370,06 FRF z obdržené zálohy.

B. Řízení před Správním soudem v Montpellieru

11. Dne 26. července 1985 podal pan Doustaly žalobu u Správního soudu v Montpellieru, která byla zaregistrována dne 29. července 1985. Žádal, aby bylo vydáno nařízení, jímž by se Městské radě v Nîmes uložilo vyplatit mu částku 669 100,39 FRF a zákonné úroky, k čemuž byl oprávněn jakožto ke konečnému vyrovnání dohodnutého honoráře.

12. Městská rada předložila svou obhajobu dne 30. září 1985.

13. Dne 21. ledna 1988 učinil stěžovatel další podání. Ve dnech 24. února a 24. března 1988 zaslal stěžovatel dopisy předsedovi správního soudu, kde požadoval, aby bylo stanoveno datum jednání. Dne 29. února 1988 stěžovatel předložil další listiny.

14. Dne 20. října 1988 požádal opět stěžovatel předsedu správního soudu, aby určil datum jednání.

15. Mezitímním rozhodnutím ze dne 19. prosince 1988 nařídil správní soud provedení znaleckého posudku, jímž by se stanovilo, zda práce byla panem Doustalým řádně provedena, a pro vypracování posudku stanovil znalci čtyřměsíční lhůtu.

16. Dne 31. prosince 1988 pan Doustaly pro nedostatek finančních prostředků definitivně ukončil svou činnost architekta.

17. Dne 21. května 1991 předložil znalec svou zprávu, v níž stanovil výši dlužného honoráře v částce 363 600 FRF a výši honoráře v částce 160 000 FRF za vypracování plánů na výstavbu internátu.

18. Dne 4. září 1991 požádal stěžovatel soud, aby nařídil Městské radě v Nîmes vyplatit mu 363 671,28 FRF na základě smlouvy a 160 000 FRF za vypracování plánů na výstavbu internátu, jakož i úroky z obou těchto částek, a to do 5. listopadu 1984. Dále požadoval částku 760 000 FRF jako náhradu škody.

19. Dne 3. prosince 1991 vyzval soud městskou radu, aby se k návrhu vyjádřila.

20. Dne 16. ledna 1992 předložil stěžovatel další žádost, v níž zopakoval své podání ze dne 4. září 1991 (viz výše odstavec 18) a požádal vynést rozhodnutí, ukládající městské radě zaplatit mu částku 867 350 FRF jako náhradu vícenákladů spojených s vypracováním plánů.

21. Dopisem ze dne 27. ledna 1992 upozornil stěžovatel předsedu správního soudu, že lhůta stanovená městské radě pro předložení jejího vyjádření (viz výše odstavec 19) již bezvýsledně uplynula.

22. Ve dnech 11. února a 5. června 1992 předložil pan Doustaly další podání.

23. Svými dopisy ze 17. července a 14. prosince 1992, adresovanými předsedovi a tajemníkovi správního soudu, stěžovatel opět požádal předsedu a tajemníka správního soudu, aby bylo stanoveno datum jednání. Toto se uskutečnilo dne 14. ledna 1993.

24. Dne 21. ledna 1993 správní soud nařídil Městské radě v Nîmes, aby vyplatila stěžovateli částku 470 301,28 FRF, sestávající z částky 310 301,28 FRF představující úroky z prodlení od 27. listopadu 1984 a z částky 160 000 FRF představující úroky z prodlení od 20. října 1991. Částka 53 370 FRF představující úroky z prodlení od 27. listopadu 1984 byla odečtena od architekta honoráře pro nedostatečnou kvalitu práce vykonané jeho subdodavatelem. Pokud se jedná o škodu způsobenou na profesionální pověsti pana Doustalyho,

v rozsudku bylo uvedeno, že stěžovatel neprokázal, „že pokles jeho obchodního obratu byl přímým důsledkem jednání příčitatelného Městské radě v Nîmes“.

C. Řízení před Odvolacím správním soudem v Bordeaux

25. Dne 17. května 1993 se stěžovatel, poté co shledal přisouzenou částku nedostatečnou, odvolal k Odvolacímu správnímu soudu v Bordeaux.

26. Jelikož odvolání nemělo odkladný účinek, odvolal se stěžovatel dne 16. července 1993 k Oddělení zpráv a výzkumu Státní rady (Conseil d'Etat). Nicméně poté, co městská rada provedla první splátku, byl případ dne 11. října 1993 uzavřen s odůvodněním, že výkon rozsudku právě probíhá. Další dvě splátky městskou radou byly uskutečněny v prosinci 1993 a v únoru 1994.

27. Městská rada v Nîmes předložila své vyjádření dne 28. září 1993.

28. Dne 4. července 1994 odvolací správní soud potvrdil rozsudek správního soudu ohledně základní částky, avšak nařídil městské radě zaplatit úroky z úroků přiznané první instancí, které naběhly od 17. května 1993.

29. V dopisech z 30. ledna, 3. května a 10. května 1995 stěžovatel požádal prefekta departementu Gard, aby zajistil splnění výše uvedeného rozsudku městskou radou. Dlužná částka 778 127,27 FRF byla stěžovateli vyplacena dne 18. května 1995.

30. Rozsudkem vyneseným Odvolacím soudem v Nîmes dne 22. května 1997 v souvislosti se sporem mezi stěžovatelem a jeho subdodavatelem byla panu Doustalymu přiznána částka 53 370 FRF spolu s úroky z prodlení vypočtenými ode dne 27. listopadu 1984 a splatnými formou souhrnných úroků ode dne 20. října 1993; tato částka byla odečtena od honoráře dluženého městskou radou vzhledem k nedostatečné kvalitě práce vykonané subdodavatelem (viz výše odstavec 24).

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

31. Pan Doustaly se obrátil na Komisi dne 29. prosince 1994. Stěžoval si na délku řízení před správními soudy, přičemž se odvolal na článek 6 § 1 Úmluvy.

32. Komise (druhá komora) prohlásila stížnost (č. 26256/95) za přípustnou dne 29. února 1996. Ve své zprávě ze dne 27. listopadu 1996 (článek 31) vyslovila jednomyslný názor, že článek 6 § 1 byl porušen.

KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

33. Ve svém podání stěžovatel požádal Soud, „aby konstatoval, že délka řízení překročila přiměřenou lhůtu požadovanou článkem 6 § 1 Úmluvy“, a aby mu přiznal spravedlivé zastoupení podle článku 50 Úmluvy.

34. Vláda namítla, že článek 6 § 1 Úmluvy porušen nebyl.

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

I. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy

35. Pan Doustaly si stěžoval na délku řízení, které ze svého podnětu vedl proti Městské radě v Nîmes. Tvrdil, že zde došlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy, který stanoví:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla ... v přiměřené lhůtě projednána ... soudem ...“

36. Aplikovatelnost článku 6 § 1 Úmluvy nebyla v daném případě napadena. Proto postačí, aby Soud konstatoval, že účelem řízení bylo projednat žalobu na zaplacení honoráře dlužného stěžovateli podle smlouvy na design a projekt stavby, sjednané mezi ním a Městskou radou v Nîmes dne 9. ledna 1984 (viz výše odstavec 8). Předmětem řízení bylo rozhodnout spor o civilních právech a závazcích, které spadají do oblasti aplikace článku 6 § 1 Úmluvy.

A. Lhůta, kterou je třeba vzít v úvahu

37. Lhůta, kterou je třeba vzít v úvahu, počala běžet dne 26. července 1985, kdy stěžovatel podal své odvolání u Správního soudu v Montpellieru (viz výše odstavec 11). Skončila dne 4. července 1994, kdy Odvolací správní soud v Bordeaux potvrdil rozsudek správního soudu. V rozsudku odvolacího správního soudu bylo nařízeno Městské radě v Nîmes, aby stěžovateli vyplatila částku 470 301,28 FRF včetně úroků z prodlení a aby mu vyplatila úroky z úroků přiznaných soudem první instance, které naběhly ode dne 17. května 1993 (viz výše odstavec 28).

38. Nezapočítá-li se doba nutná pro výkon rozhodnutí (viz výše odstavec 29), pak předmětné řízení trvalo téměř devět let.

B. Přiměřenost délky řízení

39. Přiměřenost délky řízení je třeba posuzovat ve světle okolností případu a s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v judikatuře Soudu, zejména ke složitosti případu a k chování stěžovatele, jakož i k chování příslušných orgánů. Rovněž je třeba vzít v úvahu i důležitost předmětu sporu pro stěžovatele (viz, mimo jiné, rozsudek ve věci Phocas v. Francie ze dne 23. dubna 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996–II, str. 546, § 71 a rozsudek ve věci Duclos v. Francie ze dne 17. prosince 1996, Reports 1996–VI, str. 2180, § 55).

1. Složitost případu

40. Vláda namítla, že případ byl nesporně složitý. Správní soud musel rozhodnout, zda pan Doustaly jednal v souladu s podmínkami smlouvy ze dne 9. ledna 1984 a zda provedl svou práci řádně.

41. Soud má za to, že co do své povahy nebyl daný případ zvlášť složitý. Shodně se stěžovatelem Soud konstatuje, že případ se týkal úhrnné jednorázové částky, jež měla být vyplacena na základě smlouvy o provedení veřejné práce. Městská rada neměla připomínky ani výhrady k práci vykonané panem Doustalym v době, kdy práce probíhala, ani po uplynutí dvouměsíční lhůy po splnění smlouvy.

2. Chování stěžovatele a vnitrostátních orgánů

42. Vláda namítla, že délka předmětného řízení byla způsobena – přinejmenším zčásti – chováním stěžovatele, jemuž zabralo dva a půl roku, než předložil další podání, o němž oznámil svůj úmysl je předložit ve své původní žalobě (viz výše odstavce 11 a 13). Vláda uvedla, že francouzské orgány použily všechny dostupné právní prostředky, aby zajistily co nejrychlejší výkon rozsudku Správního soudu v Montpellieru, a poukázala na to, že dne 3. prosince 1991 tento soud vyrozuměl Městskou radu v Nîmes, aby se k návrhu vyjádřila (viz výše odstavec 19), čímž jasně prokázal svůj zájem na urychlení řízení.

43. Pan Doustaly tvrdil, že si ve své původní žádosti vyhradil právo předložit další podání, což učinil 21. ledna 1988 (viz výše odstavec 13). Prohlásil, že Městská rada v Nîmes učinila totéž ve svém vyjádření a že Správní soud v Montpellieru jej nikdy v průběhu řízení nekritizoval, ani mu nebránil předkládat vyjádření.

Kromě toho jeho pokusy urychlit řízení žádostmi adresovanými předsedovi správního soudu v Montpellieru z 24. února, 24. března a 20. října 1988, jakož i ze 17. července a 14. prosince 1992 (viz výše odstavce 13, 14 a 23) byly neúspěšné.

Pan Doustaly dále tvrdil, že bylo povinností správního soudu zajistit respektování čtyřměsíční lhůty stanovené v jeho mezitímním rozhodnutí ze dne 19. prosince 1988 (viz výše odstavec 15) k vyhotovení znaleckého posudku, jehož užitečnost ostatně zpochybnil.

44. Stejně jako Komise i Soud poznamenává, že předložení dalšího podání stěžovatelem bylo pouze jeho možností a nikoli krokem nezbytným k dalšímu pokračování v řízení, takže nemohlo mít žádné důsledky pro jeho délku. Navíc, pan Doustaly nemůže být činěn odpovědným za chování Městské rady v Nîmes.

45. Soud dále poznamenává, že ačkoli řízení před Odvolacím správním soudem v Bordeaux trvalo přibližně jeden rok a dva měsíce, řízení před Správním soudem v Montpellieru bylo nevhodně ovlivněno dlouhými obdobími nečinnosti příčitatelnými státu. V této souvislosti se některá období jeví jako abnormálně dlouhá. Téměř tři roky a dva měsíce uplynuly mezi podáním žaloby u správního soudu dne 26. července 1985 a jeho mezitímním rozhodnutím ze dne

19. prosince 1988 nařizujícím znalecký posudek (viz výše odstavce 11 a 15). Tímto rozhodnutím byla stanovena čtyřměsíční lhůta k vypracování znaleckého posudku, který byl předložen dne 21. května 1991 (viz výše odstavec 17), což je více než dva roky a jeden měsíc. Další jeden rok a osm měsíců uplynulo, než Správní soud v Montpellieru vynesl svůj rozsudek dne 21. ledna 1993 (viz výše odstavec 24).

Soud zjišťuje, že Vláda nepředložila žádné přesvědčivé vysvětlení těchto zdržení.

3. Důležitost předmětu sporu pro stěžovatele

46. Stěžovatel poukázal na to, že částky, které v řízení požadoval, souvisely s jeho profesionální aktivitou, a upozornil, že část jeho honoráře, kterou mu dlužila Městská rada v Nîmes podle smlouvy podepsané dne 9. ledna 1984, představovala více než 30 % obrátu jeho činnosti jako architekta v daném roce. Kromě toho městská rada byla nejen jeho největším zdrojem objednávek stavebních projektů v aglomeraci, ale též jediným orgánem s výlučnou pravomocí vydat stavební povolení.

47. Vláda tvrdila, že délka předmětného řízení nezpůsobila stěžovateli žádnou finanční škodu a že správní soud a odvolací správní soud mu tak jako tak přisoudily úhrnné úroky z prodlení z totální částky, která mu byla přiznána jako náhrada škody. Vláda dále uvedla, že předmětem rozsudku správního soudu bylo v každém případě pouhé urovnání speciálního právního sporu, nikoli řešení problémů mezi panem Doustalym a Městskou radou v Nîmes, tj. potřeba obnovit reputaci jeho firmy a obnovit pracovní vztahy s městskou správou.

48. Soud poznamenává, že v daném případě byl stěžovatel do určité míry profesně závislý jako architekt na Městské radě v Nîmes. Bylo proto nezbytné, aby co nejdříve byl vyřešen spor mezi ním a orgánem, který mohl přímo ovlivňovat výkon jeho povolání. Proto má Soud za to, že soudy projednávající daný případ měly jednat se zvláštní pečlivostí a že měly přihlídnout ke skutečnosti, že peněžní částka, které se stěžovatel domáhal, měla pro něho životní význam a souvisela s jeho profesionální činností (viz, *mutatis mutandis*, rozsudek ve věci Ruotolo v. Itálie ze dne 27. února 1992, Serie A, č. 230–D, str. 39, § 17).

4. Závěr

49. Za okolností spojených s tímto případem nemůže Soud pokládat za „přiměřenou“ dobu téměř devít let. Proto zde došlo k porušení článku 6 § 1.

II. Aplikace článku 50 Úmluvy

50. Podle článku 50 Úmluvy

„Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo každého jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z této Úmluvy, a jestliže vnitrostátní právo této strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření, rozhodnutí Soudu přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Škoda

1. Hmotná škoda

51. Pan Doustaly tvrdil, že s ohledem na nepřiměřenou délku řízení utrpěl závažnou škodu vyplývající většinou z nemožnosti domoci se svých práv, čehož mohli využít jeho konkurenti, která navíc měla neblahý účinek na jeho schopnost vykonávat jeho povolání, neboť vedla k ukončení jeho činnosti jako architekta do doby, než správní soud vynesl své rozhodnutí, k jeho vyloučení ze všech veřejných, poloveřejných a quasi-veřejných projektů Městské rady v Nîmes, jakož i ke ztrátě jeho soukromé klientely, jelikož dodavatelé a manažeři stavebních projektů přestali od něho požadovat jeho profesní služby.

Podle něho utrpěná hmotná škoda, tak jak ji stanovil nezávislý auditor, dosáhla ke dni 31. prosince 1997 částky 8 956 468 FRF; k tomu je třeba přičíst částku 170 000 FRF vyjadřující další finanční ztrátu způsobenou tím, že Správní soud v Montpellieru a Odvolací soud v Nîmes stanovily odlišně základní data pro výpočet úroků, které dlužila subdodavatelská společnost (viz výše odstavce 24 a 30). Proto pan Doustaly požadoval z tohoto titulu náhradu škody ve výši 9 126 468 FRF.

52. Vláda tvrdila, že stěžovatel neutrpěl žádnou hmotnou škodu, jelikož správní soudy vynesly rozsudky v jeho prospěch a jelikož mu byly přiznány úhrnné úroky z prodlení z částek, které mu byly přisouzeny.

53. Delegát Komise uvedl, že panu Doustalymu by mělo být přiznáno odškodnění s ohledem na abnormální průtahy v řízení, které zřejmě vyhovovaly Městské radě v Nîmes, avšak byly zcela zapříčiněny správními soudy a vedly k úplnému zhroutilí architektovy firmy.

54. Soud pokládá za nezbytné provést rozlišení mezi různými druhy hmotné škody uváděné stěžovatelem.

Pokud jde o uzavření architektovy firmy, Soud souhlasí s rozsudkem Správního soudu v Montpellieru, v němž se uvádí toto: „(Pan Doustaly) neprokázal, že pokles obrátu jeho firmy byl přímým důsledkem jednání příčitatelného Městské radě v Nîmes,“ a to zejména proto, že část honoráře, kterou mu rada dlužila, činila podle stěžovatele samotného pouze 30 % ročního obrátu jeho firmy, docíleného v roce, kdy byla smlouva podepsána.

Pokud jde o zhoršení kontaktů a ztrátu možností pracovat v budoucnu pro Městskou radou v Nîmes, která se rozhodla vyloučit jej ze všech svých projektů, Soud má za to, že stěžovatel si nemohl být jist ani před zahájením sporu a podáním žaloby proti městské radě, zda tato bude sjednávat smlouvy na městské projekty s ním, nebo zda si pro tyto projekty vybere jiného architekta.

Soud má za to, že nelze shledat příčinnou souvislost mezi porušením článku 6 § 1 a těmito dvěma typy uváděné škody. Proto musí v této části požadavky stěžovatele zamítnout.

Pokud jde o ztrátu soukromé klientely stěžovatele kvůli poškození jeho dobrého jména, způsobenou podezřením, jež vyvolalo pokračující řízení, má Soud za to, že v tomto ohledu stěžovatel utrpěl značnou škodu, zapříčiněnou ovzduším nedůvěry vytvořeným vůči jeho osobě z důvodu probíhajícího sporu mezi ním a Městskou radou v Nîmes. Rozhodnutím opírajícím se o princip spravedlnosti přiznává Soud z tohoto titulu stěžovateli částku 500 000 FRF.

2. Morální škoda

55. Pan Doustaly požadoval částku 100 000 FRF jako náhradu morální škody způsobené extrémní délkou řízení, což způsobilo poškození jeho profesní reputace a stalo se permanentním zdrojem úzkosti.

56. Vláda namítla, že požadovaná částka je nepřiměřená, a navrhla Soudu, aby v případě, že shledá porušení (Úmluvy), přiznal stěžovateli částku mezi 20 000 a 30 000 FRF.

57. Soud konstatuje, že nepřiměřená délka řízení poškodila dobré jméno pana Doustalyho. Požadovanou částku shledává Soud přiměřenou a přiznává ji stěžovateli v plné výši.

B. Náklady a výdaje

58. Stěžovatel požadoval částku 50 502 FRF, zahrnující náklady za znalecký posudek stanovící jeho profesní poškození ve výši 20 502 FRF, přičemž zbytek připadá na honorář jeho advokátovi, zastupujícímu jej před orgány Komise.

59. Vláda prohlásila, že je připravena uvedené náklady uhradit, pokud stěžovatel prokáže, že byly skutečně vynaloženy, což tento neučinil. Přitom však Vláda namítla, že náhrada by neměla být vyplacena za honorář nezávislému auditorovi, protože neexistuje jeho příčinná souvislost s uváděnou škodou.

60. Delegát Komise se v tomto ohledu nijak nevyjádřil.

61. Rozhodnutím, které se opírá o princip spravedlnosti, přiznává Soud v tomto případě stěžovateli částku 40 000 FRF.

C. Úroky z prodlení

62. Podle informací, které má Soud k dispozici, zákonná úroková míra aplikovatelná ve Francii v době přijetí tohoto rozsudku činí 3,36 % ročně.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Rozhoduje, že článek 6 § 1 Úmluvy byl porušen;

2. Rozhoduje,

(a) že žalovaný stát je povinen zaplatit stěžovateli ve lhůtě tří měsíců částku 500 000 (pět set tisíc) francouzských franků jako náhradu hmotné škody, 100 000 (sto tisíc) francouzských franků jako náhradu morální škody a 40 000 (čtyřicet tisíc) francouzských franků jako náhradu nákladů a výdajů;

(b) že zákonné úroky o roční sazbě 3,36 % z těchto částek jsou splatné po uplynutí výše uvedené tříměsíční lhůty až do konečného vyrovnání;

3. Zamítá zbývající část žádosti o spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Pa-láci lidských práv ve Strasbourgu dne 23. dubna 1998.

Herbert PETZOLD
tajemník

Rudolf BERNHARDT
předseda

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

22. dubna 1998

VĚC RICHARD

(Rozsudek ve věci Richard versus Francie)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a v souladu s příslušnými ustanoveními jednacího řádu Soudu A jako Senát, který tvořili soudci Thór Vilhjálmsson, předseda, L. – E. Pettiti, I. Foighel, R. Pekkanen, L. Wildhaber, B. Repík, P. Jambreč, J. Casadevall, P. van Dijk a dále H. Petzold, tajemník Soudu, a P. J. Mahoney, zástupce tajemníka Soudu, po uzavřené poradě, která se konala 28. ledna a 24. března 1998, posledně uvedeného dne vynesl tento rozsudek:

POSTUP

1. Příklad byl předán Soudu Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 29. října 1997, během tříměsíční lhůty stanovené články 32 § 1 a 47 Úmluvy. Tomu předcházelo dne 2. října 1996 podání stížnosti (č. 33441/96) proti Francouzské republice, předložené Evropské komisí pro lidská práva francouzským občanem panem Michele Richardem.

Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 Úmluvy, jakož i o prohlášení, jímž Francie uznala pravomoc Soudu (článek 46). Předmětem stížnosti byla žádost o vydání rozhodnutí, zda skutkové okolnosti případu zakládají porušení závazků žalovaného státu podle článku 6 § 1 Úmluvy.

2. K dotazu učiněnému podle ustanovení článku 33 § 3 (d) Jednacího řádu Soudu A stěžovatel prohlásil, že si přeje zúčastnit se řízení, a ustanovil advokáta, který jej bude zastupovat, a to pana J. – A. Blanca, působícího při Státní radě (Conseil d'Etat) a při Kasačním soudu (ustanovení 30).

3. Dne 4. prosince 1997 předseda Soudu rozhodl, že v zájmu řádného chodu justice bude případ posouzen Senátem, vytvořeným dne 26. září 1997 za účelem projednání případu Pailot versus Francie (ustanovení 21 § 7). Tento Senát zahrnoval ex officio pana L. – E. Pettitiho, zvoleného soudce s francouzským občanstvím (článek 43 Úmluvy), a pana R. Ryssdala, předsedu Soudu (ustanovení 21 § 4/ b/); ostatními vylosovanými sedmi členy byli Thór Vilhjálmsson, I. Foighel, L. Wildhaber, B. Repík, P. Jambreč, J. Casadevall a P. van Dijk (článek 43 in fine Úmluvy a ustanovení 21 § 5). Následně pak pan Ryssdal, který se nemohl účastnit dalšího projednávání případu, byl ve funkci předsedy Senátu nahrazen panem Thór Vilhjálmssonem, přičemž pan R. Pekkanen, náhradní soudce, byl povolán zasedat v Senátu jako jeho plnoprávný člen (ustanovení 5, 10, 22 a 24 § 1).

4. Jako předseda Senátu (ustanovení 21 § 6) pan Ryssdal konzultoval prostřednictvím tajemníka Soudu se zástupcem francouzské vlády (dále jen „Vláda“), panem Y. Charpentierem, s advokátem stěžovatele a s delegátem Komise panem J. – C. Geusem ohledně organizace ří-

zení (ustanovení 37 § 1 a 38). V souladu s následným usnesením obdržel tajemník Soudu vyjádření stěžovatele dne 12. listopadu a vyjádření Vlády dne 5. prosince 1997, jakož i repliku stěžovatele dne 15. prosince 1997.

5. Dne 28. ledna 1998 Senát rozhodl, že neproběhne ústní jednání v dané věci, když se předtím ujistil, že existují podmínky opravňující k této derogaci od obvyklého řízení (ustanovení 26 a 38).

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

I. Zvláštní okolnosti případu

6. Pan Michel Richard, francouzský občan narozený v roce 1958, je listonošem. Trpí hemofilií a obdržel četné transfuze krve.

7. Testem provedeným v listopadu 1985 bylo zjištěno, že stěžovatel byl infikován virem HIV. Od 6. června 1991 byl oklasifikován stupněm II ze čtyř stupňů na stupnici Střediska pro kontrolu nemocí v Atlantě.

A. Žádost o náhradu škody

1. Předběžná žádost adresovaná správnímu orgánu

8. Dne 27. prosince 1989 předložil stěžovatel předběžnou žádost o náhradu škody Ministerstvu solidarity, zdravotnictví a sociální ochrany. Požadoval 2 500 000 francouzských franků jako náhradu škody spočívající ve zdravotních poruchách, které utrpěl v důsledku infikování virem HIV. Jeho žádost byla zamítnuta 30. března 1990.

2. Žádost adresovaná správním soudům

(a) Před Správním soudem v Caen

9. Dne 30. května 1990 předložil pan Richard žádost Správnímu soudu v Caen, v níž požadoval částku 2 500 000 francouzských franků jako náhradu škody, jež mu byla způsobena v důsledku nepřijetí řádných opatření, jež by zabránila jeho infikování virem HIV.

10. Dne 1. června 1990 předložil stěžovatel urgentní žádost předsedovi Správního soudu v Caen o znalecký posudek. Žádostí bylo vyhověno 13. července 1990. Znalecký posudek byl předložen 6. června 1991.

11. Dne 24. července 1991 byl případ postoupen Státní radě (Conseil d'Etat), která rozhodla, aby se případem zabýval Správní soud v Paříži. Žádost byla u tohoto soudu zaregistrována 14. srpna 1991.

12. Dne 21. října 1991 předložil ministr zdravotnictví svou obhajobu.

13. Po proběhnuvším řízení, jež se konalo 7. února 1992, rozhodl správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. února 1992, že stát je odpovědný za infikování stěžovatele, jemuž pak nařídil vyplatit náhradu škody ve výši 500 000 francouzských franků.

(b) Před Odvolacím správním soudem v Paříži

14. Dne 21. dubna 1992 se ministr zdravotnictví a humanitární pomoci odvolal proti výše uvedenému rozsudku k Odvolacímu správnímu soudu v Paříži. Dne 22. června 1992 předložil dodatek k obhajobě.

15. Dne 11. srpna 1992 předložil stěžovatel návrh, v němž požadoval, aby soud odvolání zamítl, a předložil protiodvolání v tom smyslu, aby státu bylo uloženo uhradit mu náhradu škody ve výši 2 500 000 francouzských franků.

16. Dne 29. října 1992 a 28. července 1993 předložili ministr zdravotnictví a stěžovatel své návrhy.

17. Dne 22. února 1993 Fond pro odškodnění a pro transfuzi pacientů infikovaných virem HIV informoval odvolací správní soud, že pan Richard akceptoval nabídku Fondu na náhradu škody (viz níže odstavce 30 až 33).

18. Dne 9. dubna 1993 vyneslo Justiční shromáždění Státní rady (Conseil d'Etat) tři zásadní rozsudky, stanovící datum 22. listopadu 1984 jako rozhodné pro započetí období odpovědnosti státu a přiznávající poškozeným paušální náhradu škody ve výši 2 000 000 francouzských franků (viz níže odstavec 35).

19. Ve dnech 23. a 25. dubna 1992 a 17. února 1994 předložila Zdravotní pojišťovna Orne jednu žádost a dvě memoranda, v nichž se požadovalo, aby státu bylo uloženo refundovat jí všechny platby již vyplacené a jež mají být v budoucnu vyplacené panu Richardovi v důsledku jeho infekce virem HIV. Současně byly požadovány zákonné úroky.

20. Po uskutečněném řízení dne 5. července 1994 rozhodl odvolací správní soud dne 19. července 1994, že v souladu s výše uvedenou judikaturou Státní rady (viz výše uvedený odstavec 18) je třeba shledat stát odpovědným za infikování stěžovatele. Byla stanovena částka náhrady škody, kterou je třeba uhradit stěžovateli, ve výši 2 000 000 francouzských franků. Od této částky bylo odečteno 1 743 000 francouzských franků představujících nabídku Fondu pro odškodnění a pro transfuzi pacientů a hemofilů (viz níže odstavec 31), zahrnující 500 000 francouzských franků přiznaných Správním soudem a 100 000 francouzských franků přiznaných Solidárním fondem hemofilů. Tím byla zvýšena částka náhrady škody, zakládající povinnost státu, z 500 000 francouzských franků na 757 000 francouzských franků. Na základě této částky vypočítal pak soud úroky za období od 3. ledna 1990.

(c) Před Státní radou (Conseil d'Etat)

21. Dne 21. října 1994 se stěžovatel odvolal ohledně právních otázek ke Státní radě (Conseil d'Etat), kde napadl metodu výpočtu použitou odvolacím správním soudem.

22. Dne 9. května 1995 pan Richard předložil stížnost (č. 27316/95) Evropské komisi pro lidská práva. Dne 23. ledna 1996, poté, co shledala stížnost přípustnou, Komise schválila zprávu ve smyslu článku 28 § 2 Úmluvy, v níž se konstatovalo, že mezi stranami došlo ke smírnému urovnání (viz níže odstavec 39).

23. Dne 19. června 1995 Výbor pro přípustnost prohlásil stěžovatelovu stížnost za přípustnou. Stěžovatel byl pak následně informován, že jeho stížnost byla postoupena předsedovi Justičního oddělení Státní rady (Conseil d'Etat), aby ji posoudil.

24. Fond pro odškodnění a pro transfuzi pacientů a hemofilů a ministr zdravotnictví uplatnili své připomínky dne 17. října 1995 a 14. února 1996.

25. Mezitím, dne 30. listopadu 1995, pan Richard napsal dopis předsedovi páté sekce Justičního oddělení Státní rady (Conseil d'Etat), které případ posuzovalo, v němž upozornil na délku a průtahy řízení, jakož i na naléhavost případu, danou jeho zdravotním stavem. Na svůj dopis neobdržel žádnou odpověď.

26. Dne 2. října 1996 předložil stěžovatel Komisi další stížnost (č. 33441/96), která byla zaregistrována dne 14. října 1996, v níž si stěžoval na to, že řízení před Státní radou (Conseil d'Etat) stále ještě probíhá.

27. Dne 21. února 1997 Státní rada (Conseil d'Etat) vynesla rozsudek, jímž zrušila rozsudek odvolacího správního soudu ze dne 19. července 1994 s odůvodněním, že v rozporu s relevantní judikaturou Státní rady (viz níže odstavec 36) odečetl od částky, kterou stát měl zaplatit panu Richardovi, nabídku kompenzace v případech diagnózy AIDS, učiněnou Fondem pro odškodnění a pro transfuzi pacientů a hemofilů. Státní rada (Conseil d'Etat) vrátila případ Odvolacímu správnímu soudu v Paříži, aniž by aplikovala článek 11 zákona č. 87-1127 ze dne 31. prosince 1987, což by bylo umožnilo rozhodnout co do meritu věci bez jejího vrácení odvolacímu správnímu soudu.

(d) Před Odvolacím správním soudem v Paříži

28. Případ byl vrácen dne 13. března 1997.

29. Dopisem ze dne 20. března 1997 starší tajemník Odvolacího správního soudu v Paříži informoval stěžovatele, že jeho případ byl tomuto soudu postoupen Státní radou (Conseil d'Etat), a vyzval jej, aby předložil své námítky. Námítky stěžovatele byly zaregistrovány v kanceláři soudu dne 28. března 1997.

B. Stížnost postoupená Fondu pro odškodnění

30. V samostatném řízení zaslal stěžovatel žádost též Fondu pro odškodnění a pro transfuzi pacientů a hemofilů, vytvořenému zákonem ze dne 31. prosince 1991 (viz níže odstavec 34).

31. Svým rozhodnutím ze dne 24. července 1992 mu Fond přiznal náhradu škody ve výši 1 743 000 francouzských franků, z níž částka 1 307 250 francouzských franků byla splatná ve třech stejných ročních splátkách a částka 435 750 francouzských franků byla splatná po stanovení diagnózy AIDS. Od této nabídky Fond odečetl částku 100 000 francouzských franků vyplacených Fondem solidarity hemofilů a částku 500 000 francouzských franků přiznaných Správním soudem v Paříži.

32. Dne 7. srpna 1992 vyplatil Fond pro odškodnění panu Richardovi částku 235 750 francouzských franků jako první roční splátku.

33. Po několika rozsudcích ze dne 27. listopadu 1992, kdy Odvolací správní soud v Paříži rozhodl, že náhrada škody nemá být vyplacena ve splátkách, obdržel stěžovatel dne 11. února 1993 první část náhrady škody ve výši 471 500 francouzských franků.

II. Mechanismus odškodnění

A. Legislativa

34. Zákon ze dne 31. prosince 1991 upravující různá sociálně právní ustanovení vytvořil zvláštní mechanismus náhrady škody hemofilům a pacientům, jimž byla poskytnuta transfuze a kteří byli infikováni po obdržení injekce s krevními produkty.

Článek 47 stanoví:

„I. Osoby poškozené infekcí způsobenou virem HIV v důsledku transfuze krevních produktů nebo injekce krevních derivátů provedených na území Francouzské republiky budou odškodněny níže uvedeným způsobem.

II. ...

III. Úplná náhrada škody definované v odstavci I bude poskytnuta Fondem odškodnění, který má právní subjektivitu a předsedá mu aktivní nebo emeritní předseda senátu nebo soudce Kasačního soudu a jenž je řízen výborem pro odškodnění.

...

IV. Ve svých žádostech o náhradu škody musí poškozené osoby nebo jejich právní nástupci předložit důkaz, že byly infikovány virem HIV, a důkaz o transfuzi krevních produktů nebo o injekci krevních derivátů.

...

Poškozené osoby nebo jejich právní nástupci sdělí Fondu veškeré informace, jež mají k dispozici.

Ve lhůtě tří měsíců od obdržení žaloby, která může být prodloužena na žádost poškozené osoby nebo jejich právních nástupců, Fond posoudí, zda byly splněny podmínky pro vyplacení náhrady škody. Fond prozkoumá okolnosti, za nichž poškozená osoba byla infikována, a provede nezbytná šetření, jimž nelze oponovat z důvodu profesionálního tajemství.

...

V. Fond předloží každé poškozené osobě uvedené v odstavci I nabídku kompenzace ve lhůtě stanovené zvláštní dekretem, která však nesmí překročit šest měsíců ode dne, kdy Fond obdrží veškeré důkazy o způsobené škodě.

...

VI. Poškozená osoba bude informovat Fond o eventuálním současně probíhajícím soudním řízení. Bylo-li již soudní řízení zahájeno, poškozená osoba vyrozumí soud o své žádosti předložené Fondu.

VII. ...

VIII. Poškozená osoba nemůže vést právní postih proti Fondu odškodnění, pokud její žádost o odškodnění nebyla zamítnuta, pokud jí byla učiněna nabídka ve lhůtě stanovené v prvním pododstavci odstavce V a pokud odmítla nabídku, jež jí byla učiněna. K řízení o žalobě proti Fondu je příslušný Odvolací soud v Paříži.

IX. V limitu nepřekračujícím vyplacenou náhradu přejdou na Fond práva poškozené osoby proti osobě odpovědné za škodu a proti osobám povinným z jakéhokoli důvodu k úplné nebo k částečné náhradě této škody, a to v mezích odpovědnosti těchto osob. Fond však může zahájit řízení na základě této subrogace pouze v případě, že ke škodě došlo v důsledku nedbalosti.

Fond může vstupovat do řízení před trestními soudy, třeba poprvé i v odvolacím řízení, jestliže poškozená osoba žalovala o náhradu škody jako civilní strana v řízení probíhajícím proti osobě nebo osobám odpovědným za škodu definovanou v odstavci I. V takových případech bude mít Fond plnoprávné postavení strany řízení a bude mít právo použít všechny dostupné právní prostředky.

Jestliže okolnosti, za nichž byla škoda způsobena, zavdaly podnět k trestnímu řízení, pak civilní soud není povinen odročit řízení do okamžiku, kdy bude vyneseno konečné rozhodnutí trestního soudu.

X. Není-li stanoveno jinak, pak ustanovení upravující aplikaci tohoto oddílu budou předmětem zvláštního dekretu Státní rady (Conseil d'Etat).

XI. ...

XII. Financování Fondu odškodnění bude upraveno zvláštním zákonem.

XIII. ...

XIV. ...“

B. Judikatura

35. Ve svých třech rozsudcích ze dne 9. dubna 1993 Justiční shromáždění Státní rady (Conseil d'Etat) rozhodlo, že stát je plně odpovědný vůči osobám infikovaným virem HIV v důsledku transfuze neohříváných krevních produktů v období od 22. listopadu 1984 do 20. října 1985 (viz výše odstavec 18).

36. V sérii principiálních rozsudků ze dne 24. března 1995 Státní rada (Conseil d'Etat) rozhodla, že při úhradě částky nabídnuté Fondem odškodnění pacientům, jimž byla poskytnuta transfuze, a hemofilům v případech diagnózy AIDS existuje „latentní možnost vzniku nemoci“ a že tudíž Odvolací správní soud v Paříži „se dopustil právního omylu tím, že ji odečetl od částek, k jejichž úhradě pro stejnou škodu odsoudil stát.“

III. Platné procesní právo

A. Předpisy aplikovatelné v rozhodné době

37. V rozhodné době obsahoval zákon o správních soudech a o odvolacím správním soudu, inter alia, tato ustanovení:

Článek R. 102

„Kromě případů veřejných prací nelze před správním soudem zahájit řízení jinak než ve formě odvolání proti rozhodnutí; takovéto odvolání je třeba podat ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy bylo toto rozhodnutí sděleno nebo publikováno.

V případech, kdy nebylo rozhodnutí vydáno příslušným orgánem do čtyř měsíců, má se za to, že jeho rozhodnutí bylo negativní.

...“

Článek R. 129

„Předseda správního soudu nebo odvolacího správního soudu nebo soudce jimi delegovaný může v případech, kdy nelze existenci vážně popřít, přiznat zálohu věřiteli, který podal žalobu v meritu věci u příslušného soudu. Uvedený soudce může, a to i z vlastního podnětu, podmínit výplatu zálohy složením jistoty.“

Článek R. 142

„Jakmile byla žádost o zahájení řízení zaregistrována v kanceláři soudu, předseda soudu nebo, v Paříži, předseda oddělení, jemuž byla žádost postoupena, jmenuje zpravodaje.

Pod dohledem předsedy soudu nebo oddělení, jemuž byla žádost přidělena, zpravodaj stanoví s ohledem na okolnosti případu, a je-li to nezbytné, lhůtu, v níž jsou strany povinny předložit další návrhy, připomínky, prohlášení, obhajoby či repliky. Může rovněž vyzvat strany, aby předložily důkazy nebo listiny důležité pro rozhodnutí sporu, které se přiloží ke spisu, aby mohly být přístupné všem stranám.“

Článek R. 150

„Jestliž jedna ze stran nebo správní orgán byly požádány předložit své vyjádření a neučinily tak ve lhůtě stanovené články R. 142 a R. 147 tohoto zákona, předseda soudu nebo oddělení vystaví formální výzvu, aby tak učinily.

V případě vyšší moci může být lhůta prodloužena.

Jestliže se formální výzva mine účinkem nebo jestliže nebyla dodržena ani prodloužená lhůta, soud vynese rozsudek.“

Článek R. 151

„Jestliže se formální výzva týká orgánu státní správy, zašle se orgánu, který je příslušný k zastupování státu; v ostatních případech bude zaslána straně nebo jejímu zástupci, byl-li ustanoven.“

Článek R. 182

„Člen správního soudu nebo odvolacího správního soudu může být určen příslušným soudem nebo předsedou, aby provedl vyšetřovací úkony odlišné od úkonů uvedených v odstavcích 1 – 4 této hlavy.“

B. Současné právní předpisy

38. Dekret č. 93–906 ze dne 12. července 1993 platí pro všechna řízení, jež byla v běhu ke dni jeho publikace. Upravuje způsob aplikace článku 47 zákona ze dne 31. prosince 1991 (viz výše odstavec 34):

„ODDÍL II

Ustanovení vztahující se k žalobám na určení odpovědnosti proti osobám odpovědným za škodu definovanou v pododstavci I článku 47 výše uvedeného zákona ze dne 31. prosince 1991

Článek 15

S cílem provést úkony v rámci subrogace upravené v odstavci IX článku 47 výše uvedeného zákona ze dne 31. prosince 1991 může Fond vstoupit do řízení probíhajícího před jakýmkoli správním nebo obecným soudem, a to i v odvolacím stadiu. V takových případech bude pokládán za plnoprávnou stranu s možností využít všech právních prostředků.

Článek 16

Kanceláře správních a obecných soudů zašlou Fondu doporučeně a doručenkou kopii listin o řízení, jež před nimi probíhá o původních nebo dodatečných žalobách na náhradu škody definované v odstavci I článku 47 výše uvedeného zákona ze dne 31. prosince 1991.

Článek 17

Ve lhůtě jednoho měsíce od obdržení dopisu uvedeného v článku 16 Fond informuje předsedu příslušného soudu obyčejným dopisem o tom, zda obdržel žádost o náhradu škody ve stejném případě, a pokud ano, v jakém stadiu se řízení nachází. Současně Fond oznámí, zda hodlá vstoupit do řízení.

Jestliže poškozená osoba přijala nabídku Fondu, pak Fond zašle předsedovi soudu kopii listin, jimiž byla učiněna a přijata nabídka. Fond podá eventuální informaci o tom, do jakého stadia postoupilo řízení před Odvolacím správním soudem v Paříži podle ustanovení Oddílu I tohoto dekretu, a zašle též případný rozsudek či rozsudky tohoto odvolacího soudu.

Kancelář soudu vyrozumí strany o informacích získaných od Fondu.

Článek 18

Kancelář soudu zašle Fondu kopie rozhodnutí vynesných v první instanci a případně též odvolání v řízeních, do nichž Fond nevstoupil.

Článek 19

...

Článek 20

Ustanovení článků 15 až 19 se aplikují na případy, o nichž se vede řízení ke dni vstupu tohoto dekretu v platnost ...“

IV. Stížnost č. 27316/95 k Evropské komisi pro lidská práva

39. Dne 9. května 1995 postoupil pan Richard stížnost ke Komisi, kde byla zaregistrována dne 15. května 1995 pod č. 27316/95; ve stížnosti napadl délku řízení o náhradu škody, přičemž se odvolal na článek 6 § 1 Úmluvy. Dne 23. ledna 1996 přijala Komise zprávu, v níž s odvoláním na článek 28 Úmluvy uvedla toto:

....

Dne 19. července 1995 informoval právní zástupce stěžovatele Komisi, že stěžovatel je připraven přijmout částku 200 000 (dvě stě tisíc) francouzských franků jako náhradu morální škody, k níž se přičítá 23 720 francouzských franků jako náhrada nákladů a výdajů, které vynaložil v řízení před Komisí, s tím, že celková částka bude vyplacena do jednoho měsíce po přijetí zprávy Komisí. Stěžovatel rovněž požaduje zaplacení úroků v případě, že dojde při placení k prodlení. Stěžovatel zopakoval tento návrh v dopise ze dne 20. září 1995.

Dopisem ze dne 27. prosince 1995, obdrženém dne 15. ledna 1996, zástupce Vlády informoval Komisi, že Vláda je připravena souhlasit se smírným urovnáním spočívajícím na těchto návrzích.

Dne 23. ledna 1996 Komise konstatovala, že strany se dohodly na smírném urovnání spočívajícím na těchto návrzích. Současně vyslovila s ohledem na článek 28 § 1 (b) Úmluvy názor, že strany dospěly ke smírnému urovnání na základě dodržování lidských práv, jak jsou stanovena Úmluvou. ....“

Text prohlášení stěžovatele, že akceptuje smírné urovnání, který nese jeho podpis, zní následovně:

„Uznávám, že vyplacení těchto částek zakládá úplnou a konečnou náhradu veškeré škody uvedené v mé žádosti a pokrývá rovněž všechny advokátní poplatky a další náklady, jež jsem v tomto případě vynaložil.

Současně souhlasím s tím, že nebudu v tomto řízení pokračovat, a vzdávám se všech práv na zahájení dalších řízení v této věci proti francouzskému státu před francouzskými či mezinárodními soudy.“

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

40. Pan Richard se obrátil na Komisi dne 2. října 1996. Ve své stížnosti uvedl, že délka řízení přesáhla přiměřenou lhůtu vyžadovanou článkem 6 § 1 Úmluvy.

41. Komise (druhá komora) prohlásila stížnost (č. 33441/96) za přípustnou dne 15. dubna 1997. Ve své zprávě ze dne 16. září 1997 (článek 31) vyjádřila Komise jednoznačný názor, že došlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy.

KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

42. Ve své zprávě především požádala Vláda Soud, „aby uznal, že smírné urovnání sjednané s panem Richardem nutně zahrnovalo na jeho straně jednoznačné vzdání se všech dalších řízení proti státu ohledně délky řízení,“ a alternativně aby konstatoval, že nedošlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy.

43. Stěžovatel požádal Soud, aby konstatoval, že došlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy, a aby mu přiznal spravedlivé zadostiučinění podle článku 50 Úmluvy ve výši 200 000 francouzských franků jako náhradu morální škody a 42 210 francouzských franků jako úhradu nákladů a výdajů.

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

I. Údajné porušení článku 6 § 1 Úmluvy

44. Pan Richard si stěžoval na dlouhou dobu, kterou zabralo vyřízení jeho žádosti o náhradu škody od státu. Tvrdil, že v jeho případě došlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy, který stanoví:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla ... v přiměřené lhůtě projednána ... soudem ...“

45. Komise v podstatě s tímto tvrzením souhlasila.

A. Předběžná námítka Vlády

46. Stejně jako před Komisí vláda namítla, že stížnost je nepřípustná s ohledem na smírné urovnání dosažené před Komisí dne 23. ledna 1996 ohledně první stížnosti (č. 27316/95). Přitom tvrdila, že podpisem prohlášení v tom smyslu, že akceptuje smírné urovnání, se pan Richard nejen vzdal všech řízení ohledně této stížnosti, ale že se také jednoznačně vzdal práva vznést žalobu proti francouzskému státu ohledně délky probíhajícího řízení. Dále pak Vláda uvedla, že stěžovatel vyjádřil svůj úmysl jasně a bez jakýchkoli výhrad a že vlastní akceptace Vlády byla podmíněna ujištěním pana Richarda, že se vzdává všech práv na zahájení řízení spočívajících na stejném základě.

47. Pan Richard uvedl, že jeho podepsané prohlášení o akceptaci se vztahovalo ke stížnosti, kterou předložil Komisí dne 9. května 1995 (viz výše odstavec 39), a že se nevzdal práva žalovat francouzský stát ohledně délky následných řízení ani požadovat náhradu za jakoukoli budoucí, eventuální a dosud neznámou škodu, kterou by takto mohl utrpět.

48. S ohledem na speciální povahu daného případu má Soud za to, že je třeba provést důkladný rozbor s cílem určit účinek prohlášení podepsaného panem Richardem, v němž akceptoval smírné urovnání.

Shodně s Komisí Soud přikládá velkou váhu skutečnému znění uvedeného prohlášení, z něhož je jasné, že stěžovatel prohlásil, že souhlasí odstoupit od všech řízení, která zahájil před Komisí dne 9. května 1995 a že se „vzdává práva zahájit jakékoli budoucí řízení v této věci proti francouzskému státu před francouzskými či mezinárodními soudy“ (viz výše odstavec 39). Slova „v této věci“ se výslovně vztahují k nepřiměřené době uvedené v první stížnosti a tudíž k vnitrostátnímu řízení a ke stadiu, jehož bylo dosaženo v okamžiku, kdy bylo dosaženo smírného ujednání; tato slova tudíž vylučují další následné řízení, jakým je toto řízení právě probíhající před Soudem.

49. Je rovněž velmi nepravděpodobné, že by byl stěžovatel akceptoval takový návrh smírného urovnání, který by umožňoval nesankcionované prodloužení řízení. V této souvislosti Soud připomíná, že podle ustálené judikatury vzdání se práva garantovaného Úmluvou – pokud je vůbec takovéto vzdání přípustné – musí být zcela jednoznačné (viz, mimo jiné, rozsudek ve věci Pfeifer a Plankl v. Rakousko ze dne 25. února 1992, Serie A, č. 227, str. 16, § 37) a vyžaduje minimální záruky přiměřené jeho významu. Tyto požadavky nebyly v daném případě splněny.

50. Předběžná námitka musí být proto zamítnuta.

B. Podstata stížnosti

1. Lhůta, kterou je třeba vzít v úvahu

51. Vláda tvrdila, že lhůta, kterou je třeba vzít v úvahu, počala běžet 24. ledna 1996, tj. v den následující po přijetí zprávy Komise, kde se konstatuje, že bylo dosaženo smírného ujednání (viz výše odstavec 39).

52. Tento názor rovněž sdílela Komise.

53. Podle stěžovatele lhůta, kterou je třeba vzít v úvahu, počala běžet již 16. května 1995, tj. v den následující po registraci jeho první stížnosti ke Komisi, jež pak vyústila ve smírné ujednání (viz výše odstavec 39), jelikož urovnání se vztahovalo pouze k délce řízení do tohoto dne.

54. Soud připomíná, že k tomu, aby bylo možné posoudit, zda délka řízení byla rozumná, musí Komise i Soud vzít v úvahu skutečnou délku řízení až do přijetí zprávy nebo vynesení rozsudku.

Daný případ, tak jak byl předložen Soudu, se týká řízení následujícího po smírném urovnání (viz výše odstavec 39). Proto musí být výchozím bodem 24. leden 1996, tj. den následující po dni, kdy Komise přijala zprávu konstatující, že bylo dosaženo smírného ujednání.

55. Shodně s účastníky řízení Soud konstatuje, že řízení před vnitrostátními soudy dosud neskončilo, jelikož pan Richard se dne 21. října 1994 odvolal ke Státní radě (viz výše odstavec 21), která dne 21. února 1997 postoupila případ Odvolacímu správnímu soudu v Paříži, kde řízení dosud probíhá (viz výše odstavec 27).

56. Předmětné řízení tudíž k dnešnímu dni probíhá dva roky a jeden měsíc.

2. Přiměřenost délky řízení

57. Přiměřenost délky řízení je třeba posuzovat ve světle okolností případu a s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v judikatuře Soudu, zejména ke složitosti případu a k chování

stěžovatele a příslušných orgánů. Přitom je třeba vzít v úvahu, co je zde v sázce, pokud jde o osobu stěžovatele (viz rozsudek ve věci X. v. Francie ze dne 31. března 1992, Serie A, č. 234–C, str. 90, § 32, rozsudek ve věci Vallée v. Francie^{*)} ze dne 26. dubna 1994, Serie A, č. 289–A, str. 17, § 34 a rozsudek ve věci Karakaya v. Francie ze dne 26. srpna 1994, Serie A, č. 289–B, str. 43, § 30).

(a) Složitost případu

58. Pan Richard tvrdil, že případ není vůbec složitý, jelikož kritéria pro určení odpovědnosti státu za infikování hemofilů již byla stanovena principiálními rozsudky Justičního shromáždění Státní rady (viz výše odstavce 18 a 25) a rozsudky Státní rady (Conseil d'Etat) ze dne 24. března 1995, upravujícími metodu výpočtu škody (viz výše odstavec 36).

59. Vláda se k tomuto bodu nevyjádřila, zatímco Komise v podstatě souhlasila s tvrzením stěžovatele.

60. Soud má za to, že ačkoli byl případ poněkud složitý, pak tato skutečnost sama o sobě nemůže ospravedlnit délku předmětného řízení, jelikož informace potřebné ke stanovení odpovědnosti státu byly k dispozici po dlouhou dobu (viz výše citované rozsudky ve věci X. v. Francie, ve věci Vallée v. Francie a ve věci Karakaya v. Francie, str. 91, § 36, str. 18, § 38 a str. 43, § 34).

(b) Chování stěžovatele

61. Soud konstatuje, že Vláda neměla k tomuto bodu žádné připomínky a že stěžovatel se dne 30. listopadu 1995 snažil řízení urychlit, avšak bezúspěšně (viz výše odstavec 25).

(c) Chování vnitrostátních orgánů

62. Pan Richard kritizoval délku řízení u Státní rady a tvrdil, že ta mohla ve věci rozhodnout, aniž by ji postoupila Odvolacímu správnímu soudu v Paříži – před nímž dosud nebyla rozhodnuta poté, co byl zrušen předchozí rozsudek – prostou aplikací rozsudků ze dne 24. března 1995 (viz výše odstavec 36) a doslovnou reprodukcí důvodů uvedených pod záhlavím „odečtení náhrady zaplacené za stejnou škodu“.

63. Komise v podstatě souhlasila s tvrzením stěžovatele a vyslovila názor, že v daném případě nevznikla otázka, zda došlo ke nepřiměřeným průtahům na straně soudu projednávajícího daný případ, nýbrž zda tento soud jednal s „výjimečnou pečlivostí“.

^{*)} Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu – přílohou sešit III/95, Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 22121/93, str. 39.

64. Stejně jako Komise i Soud má za to, že předmět řízení byl pro stěžovatele životně důležitý s ohledem na jeho nemoc. Stěžovatel byl infikován v roce 1985 a v roce 1991 byl oklasifikován stupněm II na stupnici infekce (viz výše odstavec 7). Zkrátka, k danému případu bylo třeba přistupovat s výjimečnou pečlivostí bez ohledu na počet případů, které bylo třeba projednat, a to zejména proto, že se jednalo o kontraverzi, která již Vládě byla známa po několikaleté její závažnost jí musela být zřejmá (viz výše citované rozsudky ve věci X. v. Francie, ve věci Vallée v. Francie a ve věci Karakaya v. Francie, str. 94, § 47, str. 19, § 47 a str. 45, § 43).

65. V této souvislosti Soud konstatuje, že doba téměř jednoho roku uplynula ode dne 13. března 1997, kdy byl případ postoupen Odvolacímu soudu v Paříži, zatímco rozhodnutí Státní rady (Conseil d'Etat) ze dne 21. února 1997 bylo vyneseno dva roky a čtyři měsíce poté, co u ní bylo podáno odvolání. Navíc se ukazuje, že ode dne 28. března 1997, kdy stěžovatel předložil své připomínky Odvolacímu správnímu soudu v Paříži, nebyly v řízení provedeny žádné úkony.

66. Soud rovněž konstatuje, že řízení již probíhalo šest let a jeden měsíc do dne, kdy Komise přijala svou zprávu, kde se konstatuje, že bylo dosaženo smírného urovnání, a že řízení před Odvolacím správním soudem v Paříži dosud nebylo ukončeno.

(d) Závěr

67. S přihlédnutím ke všem okolnostem případu a zejména k situaci stěžovatele Soud nemůže pokládat dobu, která v daném případě uplynula, za „přiměřenou“.

68. Proto v daném případě došlo k porušení článku 6 § 1.

II. Aplikace článku 50 Úmluvy

69. Článek 50 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo každého jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z této Úmluvy, a jestliže vnitrostátní právo této strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření, rozhodnutí Soudu přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Morální škoda

70. Pan Richard požadoval 200 000 francouzských franků jako náhradu morální škody.

71. Vláda se k této otázce nevyjádřila. Delegát Komise tento požadavek podpořil.

72. Soud má za to, že stěžovatel nepochybně utrpěl morální škodu. S přihlédnutím k různým relevantním faktorům Soud přiznává stěžovateli, po úvaze vycházející z principu spravedlnosti a v souladu s článkem 50, částku 200 000 francouzských franků.

B. Náklady a výdaje

73. Stěžovatel rovněž požadoval 42 210 francouzských franků jako náhradu nákladů a výdajů, jež vynaložil v řízení před orgány Komise.

74. Vláda se k této otázce nevyjádřila. Delegát Komise shledal požadavek stěžovatele oprávněným.

75. Soud shledal požadavek stěžovatele rozumným a plně jej akceptoval.

C. Úroky z prodlení

76. Vzhledem k informacím, jež má Soud k dispozici, sazba zákonných úroků aplikovatelná ve Francii ke dni vynesení tohoto rozsudku činí 3,36 % ročně.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Zamítá předběžné námitky Vlády;

2. Rozhoduje, že došlo k porušení článku 6 § 1 Úmluvy;

3. Rozhoduje,

(a) že žalovaný stát je povinen zaplatit stěžovateli během tří měsíců 200 000 (dvě stě tisíc) francouzských franků jako náhradu škody a 42 210 (čtyřicet dva tisíce dvě stě deset) francouzských franků jako úhradu nákladů a výdajů;

(b) že úroky o roční sazbě 3,36 % z těchto částek jsou splatné po uplynutí výše uvedené tříměsíční lhůty až do konečného vyrovnání.

Vyhotoveno v anglickém a francouzském jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 22. dubna 1998.

Herbert PETZOLD
tajemník

Thór VILHJÁLMSSON
předseda

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

9. června 1998

VĚC L. C. B.

(Rozsudek ve věci L. C. B. versus Spojené království)

Evropský soud pro lidská práva zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a s příslušnými ustanoveními Jednacího řádu Soudu A jako Senát, který tvořili soudci R. Bernhardt, předseda, F. Gölcüklü, F. Matscher, I. Foighel, Sir John Freeland, M. A. Lopes Rocha, B. Repík, K. Jungwiert, J. Casadevall a dále H. Petzold, tajemník, a P. J. Mahoney, zástupce tajemníka, po neveřejném zasedání, které se konalo 27. listopadu a 3. února a 21. května 1998, posledně uvedeného data vynesl následující rozsudek:

POSTUP

1. Příklad byl předán Soudu Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) 22. ledna 1997 v průběhu tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 § 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 23413/94) proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irsku, kterou předložila Komise v souladu s článkem 25 britská občanka L. C. B. dne 21. dubna 1993.

Žádost Komise se opírala o bývalé články 44 a 49 Úmluvy a deklaraci, kterou Spojené království uznalo obligatorní pravomoc Soudu (bývalý článek 46). Předmětem uvedeného podání byla žádost o vydání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků odpovědného státu podle článků 2 a 3 Úmluvy.

2. K dotazu učiněnému podle ustanovení 33 § 3 (d) Jednacího řádu Soudu A žadatelka prohlásila, že si přeje zúčastnit se procesu, a ustanovila advokáta, který ji bude zastupovat (ustanovení 30). Dne 27. února 1997 předseda Soudu R. Ryssdal povolil zastoupení žadatelky tímto advokátem přesto, že neměl sídlo na území žádné z Vysokých smluvních stran (ustanovení 30 § 1), a rovněž vyhověl její žádosti, aby mohla používat iniciály „L. C. B.“ pro účely řízení před Soudem.

3. Senát tvořili tyto soudci: ex officio Sir John Freeland, soudce zvolený za Británii (článek 43 Úmluvy), a R. Ryssdal, předseda Soudu (ustanovení 21 § 4 /b/). Dne 21. února v přítomnosti tajemníka předseda vylosoval jména dalších sedmi soudců, což byli F. Gölcüklü, F. Matscher, B. Walsh, I. Foighel, B. Repík, K. Jungwiert a J. Casadevall (článek 43 Úmluvy in fine a ustanovení 21 § 5).

4. Jakožto předseda Senátu (ustanovení 21 § 6) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka konzultoval se zástupcem vlády Spojeného království (dále jen „Vláda“), právním zástupcem žadatelky a delegátem Komise o organizaci řízení (ustanovení 37 § 1 a 38). K následnému usnesení z 25. března 1997 tajemník obdržel písemná vyjádření žadatelky a Vlády 2. října 1997.

5. Dne 31. října 1997 předseda povolil žadatele lhůtu pro další písemná podání (ustanovení 37 § 1 in fine), která pak obdržel tajemník 18. listopadu 1997.

6. Dne 21. listopadu 1997 místopředseda Soudu R. Bernhardt nahradil předsedu Senátu R. Ryssdala, který se nemohl účastnit dalšího projednávání případu (ustanovení 21 § 5).

7. V souladu s rozhodnutím předsedy se veřejné zasedání konalo v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 26. listopadu 1997. Soud se předtím sešel na přípravném zasedání.

Před Soud předstoupili:

a) za Vládu M. Eaton, úředník Ministerstva zahraničí a pro záležitosti Commonwealthu, zástupce, J. Eadie, advokát, N. Lavender, advokát, právní poradci, J. Alexanderová, Ministerstvo obrany, D. Smith, Úřad pro sociální zabezpečení, a Dr. C. Sharp, Národní komise pro radiační ochranu, poradci,

b) za Komisi J. Liddyová, delegátka,

c) za žadatelku I. Anderson, advokát, právní poradce.

Soud vyslechl přednesy paní Liddyové a pánů Andersona a Eadieho.

8. Dne 2. prosince 1997 Senát povolil Vládě lhůtu pro další písemná podání (ustanovení 37 in fine). Tyto obdržel tajemník 30. ledna 1998. Písemná odpověď žadatelky byal doručena 9. března 1998.

9. Následně náhradník M. A. Lopes Rocha nahradil jako plnoprávný člen v Senátu zemřelého soudce Walshe (ustanovení 22 § 1).

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

I. Zvláštní okolnosti případu

A. Jaderné testy na Velikonočních ostrovech

10. V období 1952 – 1967 Spojené království provedlo množství testů jaderných zbraní v atmosféře v Tichém oceánu a v Maralinze, Austrálie, kterých se zúčastnilo více než 20 000 osob jako obslužný personál. Mezi těmito testy byly „Grapple Y“ a „Grapple Z“, šest jaderných výbuchů na Velikonočních ostrovech v Tichém oceánu (listopad 1957 – září 1958), což byly výbuchy zbraní mnohem silnějších než bomby v Hirošimě a Nagasaki.

11. V průběhu zkoušek na Velikonočních ostrovech bylo obslužnému personálu nařízeno, aby se shromáždil na otevřeném prostranství. S obličejí odvrácenými od výbuchu měli zavřené a přikryté oči ještě 20 sekund po něm. Žadatelka tvrdila, že účelem tohoto postupu bylo vystavit obslužný personál záření za pokusným účelem. Vláda toto popřela a tvrdila, že v dobách zkoušek se věřilo, a tak tomu bylo i v tomto případě, že personál je dostatečně daleko od

centra výbuchů a vyhne se expozici zářením na škodlivé úrovni, a účelem procesu bylo vyhnout se poškození očí a jiné tělesné škodě vyvolané pohybem těles při výbuchu.

B. Zvláštní okolnosti žadatelčina případu

12. Protože otec žadatelky sloužil jako zásobovač v Královském letectvu, byl na Velikonočních ostrovech přítomen během čtyř jaderných testů v letech 1957 a 1958. Rovněž se zúčastnil úklidu po zkouškách.

13. Žadatelka se narodila v roce 1966. Přibližně v roce 1970 u ní byla zjištěna leukémie, rakovinné onemocnění krevních orgánů. Záznam o přijetí do nemocnice tvrdí pod titulkem „pravděpodobná příčina onemocnění“ „otec vystaven radiaci“.

14. Žadatelka se až do svého desátého roku podrobovala chemoterapii. Z důvodu onemocnění a s tím spojené léčby zameškala polovinu základní školní docházky a nemohla se zúčastnit sportovních nebo jiných činností běžných v dětství.

15. V prosinci 1992 se žadatelka dozvěděla o obsahu zprávy připravené „Společností veteránů britských jaderných zkoušek“ (BNTVA), ve které se uvádí velký počet výskytu rakoviny, včetně leukémie, u dětí veteránů z Velikonočních ostrovů. Žadatelka je členkou BNTVA.

16. Dosud se pravidelně podrobuje lékařským prohlídkám a má obavy mít vlastní děti, aby se nenarodily s dědičnou dispozicí k onemocnění leukémií.

II. Příslušné vnitrostátní právo a judikatura

Reay a Hope v. Britská jaderná paliva, s. r. o.

17. V roce 1983 byla ve Spojeném království založena Nezávislá poradní skupina vedená Sirem Douglasem Blackem, aby vyšetřila zprávy o neobyčejně vysokém počtu dětí, které byly nemocné leukémií v oblasti okolo jaderného reaktoru v Sellafieldu (dříve Windscale) v severní Anglii. Skupina potvrdila, že dětská leukémie se v této oblasti vyskytuje častěji, než je běžné, ale nebyla schopna určit důvod tohoto jevu. Jeden ze členů skupiny, Dr. Martin Gardner, k tomu provedl tři studie. Třetí, publikovaná 17. února 1990 (tzv. Gardnerova zpráva), shledala statistické spojení mezi výskytem leukémie u dětí v Seascale poblíž Sellafieldu a poměrně vysokým výskytem vnějšího ozáření celého těla, které utrpěli jejich otcové zaměstnaní v jaderné elektrárně před početím.

18. Po zveřejnění této zprávy byla proti úřadům zodpovědným za reaktor v Sellafieldu zahájena dvě soudní řízení žalobci, kteří měli leukemii a ne-Hodgkinův lymphom z houbového nádoru lymfatických uzlin a tvrdili, že práce jejich otců v Sellafieldu zavinila jejich onemocnění. Tyto dva případy projednával souběžně Vyšší soud v Londýně v průběhu devadesáti dnů v období říjen 1992 až červen 1993. Více než třicet znalců svědčilo před soudem osobně a by-

lo předloženo asi sto písemných zpráv, které byly především zaměřeny na otázku, zda se lze na statistickou souvislost nalezenou dr. Gardnerem spolehnout a zda je přímou příčinou, jak tvrdili žalobci.

19. Rozsudek vynesl soudce French 8. října 1993.

Mimo jiné prohlásil, že Gardnerova studie je „dobrá studie, dobře propracovaná a přednesená“. Avšak určitá technická kritika, které byla podrobena, způsobila, že důvěra v její závěry se snížila a podtrhla potřebu jejího potvrzení jinými nezávislými studiemi předtím, než se bude možno na ni odvolat. Shledal však, že důkazy vytvářejí na první pohled silné spojení mezi rodičovským ozářením před početím a dětskou leukémií v Seascale, jakkoli je nutné je posuzovat s rezervou, než bude možno dojít k závěru, že je zde příčinná souvislost.

Ačkoli soudce konstatoval, že onemocnění žadatelů mělo určité rysy dědičné zátěže, měl za to, že byly příliš malé. Zejména zdůraznil studie o dětech osob, jež přežily bombardování Hirošimy a Nagasaki, které neukázaly žádný významný růst leukemie a ne-Hodgkinova lymfomzhoubného nádoru lymfatických uzlin, a proto se neshodují s Gardnerovou domněnkou. Jeden ze svědků žalovaného, Sir Richard Doll, se odvolal na výzkum, který zdůraznil úlohu infekce při vzniku dětské leukemie, zejména v oblastech, kde dochází k neobvyklému mísení populace, což je případ Seascale, které má velmi mobilní populaci na vysoké sociálně ekonomické úrovni umístěnou v bývalé zemědělské oblasti. Soudce shledal, že teorie o příčinách založená na těchto faktorech není o nic méně důvěryhodná než Gardnerova domněnka.

V závěru prohlásil, že „z dokazování, které zde proběhlo, váhy se rozhodně naklonily příznivě k žalovaným, neboť se žalobcům nepodařilo mne přesvědčit, že existuje vyvážená pravděpodobnost, že rodičovské ozářením před početím bylo příčinou velkého výskytu uvedených chorob v Seascale nebo že jejich onemocnění bylo jeho nevyhnutelným důsledkem.“ (Reay v. British Nuclear Fuels plc, Hope v. British Nuclear Fuels plc, 1994, Medical Law Reports, sv. 5, str. 1–55, viz rovněž Dětská leukémie a Sellafield: Právní případ, Journal of Radiological Protection, sv. 14, č. 4, str. 293–316).

III. Články 25 a 46 Deklarace Spojeného království

20. Dne 14. ledna 1966 Spojené království uložilo u generálního tajemníka Rady Evropy následující Deklaraci:

„... v souladu s ustanoveními článku 25 Úmluvy na ochranu lidských práv a svobod podepsanými v Římě 4. listopadu 1950, ... vláda Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku uznává ve vztahu ke Spojenému království Velké Británie a Severního Irsku pouze ... pro období od 14. ledna 1966 do 13. ledna 1969 pravomoc Evropské komise pro lidská práva k přijímání petic předaných generálnímu tajemníkovi Rady Evropy po 13. lednu 1966 jakoukoli osobou, nevládní organizací nebo skupinou osob tvrdících, že v důsledku nějakého činu nebo rozhodnutí na základě skutečností nebo událostí následujících po 13. lednu 1966 se staly obětí porušení práv zakotvených v této Úmluvě nebo Protokolu k ní ...“

Deklarace v souladu s článkem 46, uznávající pravomoc Soudu za stejných podmínek, byla předložena téhož dne. Obě deklarace byly několikrát obnoveny.

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

21. Ve svém podání ke Komisi (č. 23413/94) z 21. dubna 1993 si žadatelka stěžovala podle článků 2 a 3 Úmluvy, že nebyla varována před důsledky otcova údajného vystavení radiaci, což zabránilo pre- a postnatalnímu monitoringu, který by byl mohl vést k dřívějšímu diagnostikování a léčbě její nemoci. Dále tvrdila, že byla vystavena harassmentu a dohledu, kterými byl porušen článek 8.

22. Dne 8. listopadu 1995 Komise prohlásila její podání za přípustné ve vztahu ke stížnostem podle článků 2 a 3 Úmluvy, pokud se týče nedostatečné informovanosti ohledně údajného vystavení jejího otce záření. Ve své zprávě z 26. listopadu 1996 (článek 31) Komise vyjádřila jednotný názor, že došlo k porušení článků 2 a 3 Úmluvy.

KONEČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

23. Vláda ve svém písemném a ústním prohlášení požádala Soud, aby rozhodl, že k žádnému porušení Úmluvy nedošlo. Žadatelka požádala Soud, aby rozhodl, že byly porušeny články 2, 3, 8 a 13, a přiznal jí náhradu škody podle článku 50.

PRÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

I. Údajné porušení článku 2 Úmluvy

24. Před soudem žadatelka tvrdila, že jak selhání státu v tom, aby varoval její rodiče před možným ohrožením jejího zdraví z důvodu otcovy účasti v jaderných zkouškách, tak tomu předcházející nezjištění úrovně radiace, které byl její otec vystaven, vedlo k porušení článku 2 Úmluvy, který v odstavci 1 říká:

„Každý má právo na ochranu života. Nikdo nesmí být zbaven úmyslně života s výjimkou výkonu soudního rozhodnutí po obvinění z trestného činu, za který je tento trest zákonem stanoven.“

A. Argumentace před Soudem

1. Žadatelka

25. Na podporu svého tvrzení se odvolala na množství dokumentů, které zahrnují zprávu Britského obranného výboru pro výzkum jaderných zbraní z roku 1953, která požaduje, aby byly provedeny během příštích pokusů testy účinků jednotlivých typů výbuchů na „člověka a bez různých druhů ochrany“, memorandum Královského letectva (RAF) z roku 1955, které tvrdilo, že „během pokusů v roce 1957 (v Maralinze v Austrálii) RAF získá neocenitelné zkušenosti v obsluze zbraní a v první řadě se prokáží účinky jaderných výbuchů na lidi a zařízení,“ a na oběžník Ministerstva války z roku 1957, který se opět týkal pokusů v Austrálii a prohlásil, že „veškerý personál vybraný pro službu v Maralinze může být v průběhu plnění svých vojenských povinností vystaven záření.“

26. Prohlásila, že již v roce 1946 v dopisech adresovaných Lancetu (významný britský lékařský časopis) bylo vyjádřeno vážné znepokojení v souvislosti s genetickými dopady radiace. V roce 1947 Výbor lékařské a biologické aplikace jaderné fyziky při Lékařské výzkumné radě Velké Británie (MRC) podal zprávu, že „veškeré kvantitativní pokusy ukazují, že dokonce nejmenší dávky radiace mají genetické důsledky ...“ V roce 1956 MRC shledal mimo jiné, že „dávky záření, které nemají význam pro jednotlivce, mohou mít genetické důsledky,“ a doporučil ve vztahu k těm, kteří byli vystaveni záření pro lékařské nebo průmyslové účely, aby „byla vedena osobní dokumentace pro všechny osoby, jejichž povolání je vystavuje dodatečnému záření.“

27. Tvrdila, že bez ohledu na tyto důkazy nebo kvůli nim se Vojské úřady, aby se vyhnuly odpovědnosti za jakékoli následné zdravotní problémy vyvolané testy na Velikonočních ostrovech, rozhodly nemonitorovat individuální dávky záření, kterým byl vystaven personál, ani mu alespoň poskytnout informace o případných zdravotních následcích pobytu na ostrovech pro ně nebo jejich budoucí potomky. Proto nebylo možno s jistotou určit, zda její otec byl nebo nebyl vystaven nebezpečným dávkám záření. Avšak zpráva připravená J. H. Largem, najatým inženýrem, který prostudoval, mimo jiné, množství fotografií z výbuchu na Velikonočních ostrovech z 28. dubna 1958 („Grapple Y“), prohlásil, že tato bomba byla odpálena přibližně 1000 až 1250 m nad povrchem, což muselo vyústit v to, že bylo vyzdvíženo velké množství zemního prachu, který byl vystaven intenzivnímu záření a poté, v závislosti na meteorologických podmínkách, se pravděpodobně rozptýlil jako radioaktivní spad v rozsahu od 50 do 100 mil.

28. Žadatelka měla za to, že skutečnost, že její otec byl vystaven nekontrolovanému záření, pravděpodobně byla příčinou její leukémie v dětství.

Tvrdila, že rozhodnutí Reay a Hope v. Britská jaderná paliva, s. r. o. (viz odstavec 19 výše), nebylo přesvědčivé z mnoha důvodů. Zaprvé soudce chybně přijal výsledky studií dětí osob, které přežily Hirošimu a Nagasaki, protože tyto studie závisely na získání výsledků od zahraniční a nepřátelské populace ve zmateném období po bombardování. Dále studie získaly data pouze za čtyřleté období (1947–1951), zatímco úmrtnost na dětskou leukémii je nejvyšší v prvních pěti letech života. Za druhé zdůraznila, že nejdůležitější odborný svědek žalobce, profesor T. Nomura, jehož pět zpráv o transgeneračních rakovinných změnách vyvolaných radiací u myší bylo připojeno jako svědectví, se nemohl zúčastnit, aby podal ústní svědectví při jednání.

Tvrdila, že následný výzkum prokázal správnost Gardnerovy hypotézy (viz odstavec 17 výše). Například studie provedená členy Ruské akademie věd, Mogilevovým výzkumným ústavem nukleární medicíny a genetickým oddělením Univerzity v Leicesteru zjistila 50% vzrůst genetických změn u dětí narozených v roce 1994 rodičům vystaveným záření v důsledku černobylské katastrofy v roce 1986 a britští a američtí výzkumníci shledali souvislost mezi tím, kdy mužští pacienti byli z lékařských důvodů vystaveni radiaci, a nižší porodní váhou jejich potomků (Počet mutací u lidí v blízkosti černobylské nehody, Nature, sv. 380, str. 683–686, Souvislost mezi vystavením rodiče radiaci před početím a výsledkem porodu, American Journal of Epidemiology, sv.145, č. 6, str. 546–551). Dále zpráva připravená pro BNTVA v roce 1992 shledala, že jeden z pěti z 1454 veteránů jaderných pokusů, kteří byli ve vzorku zahrnuti, měl dítě s nemocí nebo postižením, které mohlo být genetického původu.

29. Žadatelka prohlásila, že pokud by stát sdělil jejím rodičům informace o rozsahu záření, kterému byl vystaven její otec, a o rizicích, která jsou v tomto obsažena, a sledoval její zdraví od dětství, bylo by možno u ní diagnostikovat leukémii dříve a zajistit jí péči, která by mohla snížit ohrožení jejího života. Předložila Soudu zprávu Dr. Irwina Brosse, bývalého ředitele biostatistiky v Roswell Park Memorial Institute pro výzkum rakoviny (New York), která prohlásila, že počátkem šedesátých let byly ve Spojených státech vyvinuty léčebné postupy, které začaly být celosvětově používány a ukázaly se jako úspěšné při klinických zkouškách při vyvolání dlouhodobých remisí dětské leukémie. Doktor Bross prohlásil, že v závislosti na přístupu lékařů, kteří žadatelku léčili, kdyby taková léčba byla zahájena již na počátku diagnózy, mohla by zabránit život ohrožujícímu období nemoci.

Ve vyjádření žadatelky ke zprávě profesora Edena (viz odstavce 8 výše a 33 níže) Dr. Bross zdůraznil, že v tomto stadiu nemohlo být známo, zda u L. B. C. bude diagnostikována myeloidní nebo lymfatická forma leukémie, a pokud ve skutečnosti trpěla akutní lymfatickou leukémií, toto by podkopalo základy závěru profesora Edena, že dřívější zjištění a zásah by její vyhlídky nezlepšily.

2. Vláda

30. Vláda tvrdila, že nemůže být činěna odpovědnou za tvrzené porušení Úmluvy, ke kterému došlo před 14. lednem 1966, kdy Spojené království uznalo pravomoc Komise přijímat individuální stížnosti a jurisdikci Soudu (viz odstavec 20). Mezi tímto datem a říjnem 1970, kdy byla u žadatelky zjištěna leukémie, státní orgány neměly žádnou příčinu, aby jejím rodičům radily nebo podávaly informace z následujících důvodů.

31. Za prvé nebyl důvod k domněnce, že její otec byl vystaven nebezpečným úrovním záření, jak bylo prokázáno současnými vzorky měření radiace životního prostředí na Velikonočních ostrovech. Oproti odhadu J. H. Larga (viz odstavec 27 výše) „Grapple Y“ vybuchla na Velikonočních ostrovech ve výšce 2500 metrů nad povrchem. V této výšce by se jakýkoli spad přesunul do horní atmosféry, kde by se rozptýlil v průběhu mnoha měsíců ve formě celkového spadu. Jistě zde nebyl žádný úmysl vystavit obslužný personál záření: pokus takového druhu by byl nejen skandální, ale i bezúčelný, neboť od padesátých let bylo k dispozici značné množství informací o vlivu záření na lidské tělo od lidí, kteří přežili Hirošimu a Nagasaki. Dokumenty, na které se žadatelka v této souvislosti odvolává, byly předloženy mimo souvislost a nepodporují domněnky, které se z nich snaží vyvodit.

32. V každém případě, tvrdila, nejlepší vědecký výklad dostupných důkazů je ten, že neexistuje jakákoliv příčinná souvislost mezi vystavením rodičů záření a výskytem leukémie u jejich dětí. Nejdůležitější studie tohoto předmětu byla ta, která byla provedena v letech 1946 – 1982 na 30 000 dětech narozeným osobám, které přežily bombardování Hirošimou a Nagasaki, a která neshledala statisticky významný vzestup leukémie. Studie, na které se odvolala žadatelka, v tomto ohledu nebyly nikterak přesvědčivé. Navíc soudce Vyššího soudu v případě Reay a Hope v. Britská jaderná paliva, s. r. o. (viz odstavec 19 výše), po-

soudil jedno sto znaleckých svědectví a vyslechl třicet osobních svědectví a rozhodl, že příčinná souvislost mezi vystavením rodičů záření před početím a leukémií u dětí nebyla prokázána.

33. Konečně v odpovědi na svědectví Dr. Brosse (viz odstavec 29 výše) vláda předložila zprávu profesora Osborna B. Edena, profesora dětské onkologie na univerzitě v Manchesteru, který prohlásil, že poznámky dr. Brosse se vztahují zejména k akutní lymfatické leukémii, zatímco u žadatelky byla v roce 1970 zjištěna jiná forma onemocnění, a to akutní myeloidní leukémie (avšak s odstupem času nelze přesně prohlásit, že toto byla správná diagnóza). Ani ze značného množství literatury nevyčetl svědectví k podpoře tvrzení, že pro akutní myeloidní leukémii byla počátkem šedesátých let dostupná skutečně účinná léčba. Dále nemá za to, že bylo možno učit diagnózu dříve nebo že by toto vedlo k jinému výsledku..

3. Komise

34. Komise, která neměla možnost seznámit se ani se zprávou Dr. Brosse, ani profesora Edena, má za to, že žadatelka neprokázala, že dřívější diagnostikování a léčba její nemoci by mohly změnit její osudnou podstatu nebo zmírnit nějakým způsobem její duševní či tělesné utrpení – tedy bez ohledu na použitelnost článku 2 stížnost neodhaluje porušení.

B. Hodnocení Soudu

1. Hranice případu podle článku 2

35. Soud zjišťuje, že žadatelka nevznesla svou stížnost na to, že odpovědný stát nesledoval rozsah ozáření, kterému byl vystaven její otec na Velikonočních ostrovech před Komisí (viz odstavec 21 výše). Soud znovu připomíná, že hranice jeho pravomocí je vymezena rozhodnutím Komise o přípustnosti, Soud nemá právo projednat nové a oddělené stížnosti, které nebyly před Komisí vzneseny (viz mimo jiné rozsudek ve věci Findlay v. Spojené království z 25. února 1997, Zprávy 1997–I, str. 277–278, § 63). V každém případě tato stížnost je založena na událostech z roku 1958, které předcházely článkům 25 a 46 Deklarace Spojeného království (viz odstavec 20 výše).

Z toho plyne, že Soud nemá pravomoc k posouzení.

2. Hodnocení stížnosti týkající se nedostatku opatření vůči žadatelce

36. Žadatelka si dále stěžovala, že odpovědný stát nevaroval její rodiče, neporadil jim a ani nesledoval její zdravotní stav před tím, než u ní byla zjištěna leukémie v říjnu 1970, a tímto jednáním tedy porušil článek 2 Úmluvy.

V této souvislosti Soud konstatuje, že první věta článku 2 § 1 Úmluvy zavazuje stát nejen, aby se zdržel úmyslného a nezákonného zbavení života, ale také, aby postupoval tak, aby chrá-

nil životy těch, kteří jsou v jeho pravomoci (viz odůvodnění Soudu ohledně článku 8 v rozsudku Guerrová a další v. Itálie³⁾ z 19. února 1998, Zprávy 1998, § 58, viz rovněž rozhodnutí Komise o přípustnosti žádosti č. 7154/75, 12. července 1987, Rozhodnutí a zprávy č. 14, str. 32). Nebylo prohlášeno, že odpovědný stát úmyslně usiloval žadatele o život. Úkolem Soudu proto je určit, s ohledem na okolnosti případu, zda stát učinil vše, co lze od něj požadovat, aby zabránil tomu, že žadatelčin život bude ohrožen.

37. Soud zjišťuje, že žadatelčin otec sloužil jako zásobovací pomocník na Velikonočních ostrovech v době, kdy Spojené království tam provádělo jaderné pokusy (viz odstavec 12 výše). S ohledem na nepřítomnost individuálních měření ozáření nelze s jistotou určit, zda v průběhu plnění svých povinností byl vystaven nebezpečným dávkám záření. Soud však zjišťuje, že nebyl předložen žádný důkaz, že někdy uváděl nějaké příznaky pro skutečnost, že byl vystaven nadprůměrným dávkám záření.

Soud přezkoumal obsáhlou důkazní materii obou stran k otázce, zda byl či nebyl takovému záření vystaven. Zjišťuje zejména, že záznamy o tehdejších měřeních úrovně radiace na Velikonočních ostrovech (viz odstavec 28 výše) ukazují, že radiace nedosáhla nebezpečné úrovně v oblastech, kde byl umístěn běžný personál. Možná významnější pro přezkoumání problematiky podle článku 2 se jeví, že tyto záznamy jsou základem pro to, aby Soud uvěřil, že státní orgány během období mezi tím, kdy Spojené království uznalo 14. ledna 1966 pravomoc Komise přijímat žádosti, a zjištěním žadatelčiny leukémie v říjnu 1970 si mohly být důvodně jisty, že její otec nebyl nebezpečně ozářen.

38. Nicméně s ohledem na to, že není v tomto bodě jistota, Soud rovněž přezkoumá otázku, zda by v případě, že by byla úřadům dostupná taková informace, která by v nich vzbudila obavu, že žadatelčin otec byl vystaven záření, bylo možno od nich v předmětném období důvodně žádat, aby poradily jejím rodičům a sledovaly její zdravotní stav.

Soud má za to, že na státu bylo možno požadovat, aby sám zahájil kroky ve vztahu k žadatelce, pokud by se jevilo v té době pravděpodobným, že takové vystavení jejího otce radiací mohlo způsobit skutečné ohrožení jejího zdraví.

39. Po přezkoumání jemu předložených znaleckých posudků Soud není přesvědčen, že bylo dokázáno, že existuje příčinná souvislost mezi tím, že otec byl vystaven záření, a leukémií, kterou následně onemocnělo dítě. Až v roce 1993 soudce Vyššího soudu, který projednával případ Reay a Hope v. Britská jaderná paliva, s. r. o., po přezkoumání velkého množství svědectví znalců rozhodl, že „váhy se rozhodujícím způsobem přiklonily“ ve prospěch zjištění, že takováto příčinná souvislost neexistuje (viz odstavec 19 výše). Soud proto nemohl odůvodnit rozhodnutí, že koncem šedesátých let úřady Spojeného království mohly nebo měly, na základě této neurčité souvislosti, být vůči žadatelce aktivní.

---

³⁾ Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu – přílohouv sešit XVIII/99, Rozsudek Evropského soudu o stížnosti č. 14967/89, str. 24.

40. Konečně ve světle rozporných důkazů dr. Brosse a profesora Edena (viz odstavce 29 a 33 výše), jak také shledala Komise (viz odstavec 34 výše), je zřetelně nejisté, zda sledování zdravotního stavu žadatelky in utero a od narození by vedlo k dřívějšímu zjištění a lékařskému zásahu tak, aby se zmenšila závažnost jejího onemocnění. Je asi diskutabilní, zda, pokud by zde byl důvod věřit, že byla v ohrožení, že získá nevyléčitelnou chorobu v důsledku přítomnosti svého otce na Velikonočních ostrovech, by pak měly státní orgány povinnost toto sdělit jejím rodičům bez ohledu na to, zda by se domnívaly, že se to žadatelky může a nemusí týkat. Avšak v této otázce Soud nebude rozhodovat s ohledem na jeho výše uvedená zjištění (odstavce 38 – 39 výše).

41. Závěrem Soud nepovažuje za prokázané, s ohledem na informace dostupné státu v příslušném období (viz odstavec 37 výše), které se týkaly pravděpodobného vystavení žadatelčina otce nebezpečné úrovni radiace a tím vzniklého rizika pro její zdraví, že bylo lze očekávat, že Stát bude sám o své vůli informovat její rodiče o této problematice nebo podnikne nějaká zvláštní opatření vůči ní.

Proto tedy článek 2 Úmluvy nebyl porušen.

II. Údajné porušení článku 3 Úmluvy

42. Žadatelka tvrdila, že záležitosti, které byly projednávány v souvislosti s článkem 2, vyústily v dodatečné nelidské zacházení, které odporuje článku 3 Úmluvy, který stanoví:

„Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu.“

43. Z důvodů, ze kterých vychází v souvislosti s článkem 2 (viz odstavec 41 výše), Soud neshledává, že odpovědný stát porušil článek 3.

III. Údajné porušení článků 8 a 13 Úmluvy

44. Žadatelka si stěžovala u Soudu, že skutečnost, že odpovědný stát nezjistil konkrétní míru záření, které byl vystaven její otec, a odmítnutí předložit aktuální záznamy o úrovni záření na Velikonočních ostrovech jsou porušením článků 8 a 13 Úmluvy, které stanoví:

Článek 8

„1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

Článek 13

„Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení práva dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

44. Soud připomíná, že tyto stížnosti nezazněly před Komisí (viz odstavec 20 výše). Nemá proto pravomoc je projednat (viz odstavec 34 výše).

45. Soud zjišťuje, že v zásadě by bylo možno posoudit ve vztahu k článku 8 žadatelčinu stížnost ohledně selhání státu při tom, aby sám poradil jejím rodičům a monitoroval její zdravotní stav před tím, než u ní byla diagnostikována leukémie (viz výše uvedený rozsudek ve věci Guerrová a další, § 39–46). Avšak s ohledem na to, že tato otázka byla již přezkoumána z pohledu článku 2, Soud neshledává, že by došel k samostatnému závěru podle článku 8, proto nepovažuje za potřebné dále tuto stížnost zkoumat.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Rozhoduje, že nemá pravomoc přezkoumat žadatelčinu stížnost podle článku 2 Úmluvy, která se týká selhání státu při zjištění rozsahu záření, kterému byl její otec vystaven;

2. Rozhoduje, že nedošlo k porušení článku 2 Úmluvy, pokud jde o selhání státu ve věci rady rodičům žadatelky a ve věci sledování jejího zdravotního stavu předtím, než u ní byla zjištěna leukémie,

3. Rozhoduje, že nedošlo k porušení článku 3 Úmluvy,

4. Rozhoduje, že nemá pravomoc přezkoumat žadatelčinu stížnost podle článků 8 a 13 Úmluvy, která se týká selhání státu při zajištění individuálního měření rozsahu záření, kterému byl její otec vystaven, a odmítnutí předložení současných záznamů o úrovni záření na Velíkonočních ostrovech.

5. Rozhoduje, že není nutné posuzovat také z hlediska článku 8 Úmluvy stížnost týkající se selhání státu, pokud jde o poskytování rad rodičům žadatelky a sledování jejího zdraví, než bylo zjištěno její onemocnění leukémií.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a vyhlášeno na veřejném zasedání v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 9. června 1998.

Herbert PETZOLD
tajemník

Rudolf BERNHARDT
předseda